

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorale Missionariorvm

Verjuys, Jean-Baptiste

Antverpiæ, 1682

4. Qualis ablutio requiratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41565

ARTICULUS IV.

Qualis ablutio requiratur.

DIversi fuerunt in Ecclesia modi observa-
ti in ablutione Baptismi, aliquando enim
totum corpus abluetur, ita ut positi in Sacro
Fonte aut mergerentur, aut toto corpore per-
funderentur qui baptizandi erant, uti refertur
c. *Prima* de consecr. ex S. August. ad Neophy-
tos: *In hoc ergo Fonte antequam vos toto corpore
tingeremus, interrogavimus, Credis? &c.* & hoc
modo creditur baptizatus Constantinus Mag-
nus à S. Sylvestro Papa. Et iste modus adhuc in
multis locis observatur.

Aliquando autem fiebat ablutio per trinam
immerfionem, ut habetur c. *si quis* de con-
secr. ubi mandatur Presbyter aut Episcopus
deponi, qui non trinam merfionem unius my-
sterij celebrabat, sed semel mergebat in Baptis-
mate Et similiter decernitur ibidem in sequen-
tibus c. *de Trina* & c. *eodem modo*.

Interdum verò in usu erat unica merfio, uti
habetur c. *propter vitandum*, ubi ex Zachar.
Pap. sic dicitur: *Propter vitandum Schismatis
scandalum, vel heretici dogmatis usum, simpli-
cem teneamus Baptismatis merfionem.*

Rationem autem hujus diversitatis affig-
nat S. Thomas 3. p. q. 66. a. 8. in corp. In
prin-

principio nascentis Ecclesie quidam de Trinitate malé sentiebant, Christum purum hominem esse asserentes, nec dici filium Dei, & Deum, nisi propter meritum eius quod precipue fuit in morte, ideo non baptizabant in nomine Trinitatis, sed in commemoratione mortis Christi, & una immersione; quod reprobatur in primitivâ Ecclesiâ &c. Postmodum verò inolevit quorundam Scismaticorum & hereticorum error, homines rebaptizantium, sicut de Donatistis Augustinus Narrat super Ioannem tract. 11. Ideo in detestationem erroris eorum fuit statutum in Concilio Toletano. 4. Can. 5 quod fieret una immersio. Et statim infra: Sed cessante tali causâ communiter observatur in baptismo trina immersio.

Quandoque autem non per immersionem, sed per aspersionem vel effusionem: De quâ S. Thomas ibid. art. 7. Quamvis, inquit, tutius sit baptizare per modum immersionis, quia hoc habet communior usus (scil. tempore ipsius) potest tamen fieri baptismus per modum aspersionis, vel etiam per modum effusionis, secundum illud Ezech. 36 effundam super vos aquam mundam: sicut S. Laurentius legitur baptizasse. Et precipue propter necessitatem, vel quia est magna multitudo baptizandorum, ut patet Act. 2. & 4. ubi dicitur quod crediderunt unâ die tria millia, & aliâ die quinque millia. Quandoque autem potest imminere necessitas propter paucitatem aqua, vel propter debilitatem ministri qui non potest sustentare baptizandum, vel propter

L

debi-

debilitatem baptizandi cui posset imminere periculum mortis ex immersione. Et ideo dicendum est quod immersio non est de necessitate Baptismi. Servanda tamen in hoc praxis Ecclesiæ in qua Baptismus confertur.

Supereft jam difficultas de asperſione, quantum illa esse debeat, ut sufficiat; motus autem sui hoc specialiter tangere propter aliquos hæreticos ministros, qui tam leviter caput baptizandi aspergunt, ut aliquando unica sola gutta ipsum tingat.

Certum autem debet esse quòd tanta requiratur asperſio, ut vera ablutio censi possit, alioquin non verificaretur forma; Baptizo enim latinè idem est quod abluto. Et ideo omnes Theologi asserunt proximam materiam hujus Sacramenti esse abluitionem, remotam verò aquam naturalem. Quod autem possit Baptismus conferri per infusionem imò solam asperſionem clarè docet S. Thomas ubi sup. art. 7 ubi dicit: *Aqua assumitur in Sacramento Baptismi ad usum corporalis abluitionis, per quam significatur interior ablutio peccatorum, ablutio autem fieri potest per aquam non solum per modum immersionis sed etiam per modum asperſionis vel effusionis.*

Sed quia jam specialiter loquimur de asperſione, quæritur utrùm quæcumque etiam minima aquæ asperſio sufficiat, etiã unius guttæ.

Vasquez affirmat ad q. 66. a. 3. c. 4. n. 32. & se fundat 1. in cap. *Debitum* de Baptismo (quod

(quod dicit esse Innocentij IV cùm tamen sit Innocentij III.) In isto autem capite nihil planè de hoc tangitur, sed tantùm agitur de Judæo qui seipsum baptizaverat, imo in toto illo titulo de Baptismo, nihil habetur quòd pro illa sententia possit conferre. 2. Dicit Innoc. hâc uti ratione: Quia licet in verbis sit præscripta forma certa, in aqua non est præscripta, nec definita aliqua quantitas pro materia hujus Sacramenti, ac proinde minima, etiam sola unica gutta sufficet. 3. Probat ex modo loquendi Tertulliani lib. de Baptismo, ubi hoc Sacramentum vocat tinctionem: minimâ autem guttâ aquæ homo dici potest tingi, tinctio enim significat tantùm tactum madidum.

Dicendum tamen, quod sicut ad validum Baptismum requiritur vera ablutio, ita ad veram abluionem plus requiritur quàm tactus parvæ guttæ aquæ. Sic tenet Sylvius ad articulum 7. q. 66. Layman lib 5. de Sacram. tract. 1. c. 3. n. 1. corol. 3. Præpositus, Suarez & alij passim. Suarez autem 3. p. q. 66. a. 4. disp. 20. sect. 2. describit bene abluionem, quòd fieri debeat per contactum aquæ cum quadam successione, seu successiva effusione partium aquæ, per partes corporis. Hoc enim colligitur ex significatione vocis *abluo* in communi modo concipiendi omnium; non enim sufficit solus contactus, quia aqua consistens in vase, aut jacens super terram, licet illam

contingat, non dicitur abluere. Et similiter potest contingere, quòd aliqua guttæ aquæ factâ ablutione corpori seu capiti adhæreant, quæ tamen per hoc non dicentur ipsum abluere, requiritur proinde contactus aquæ successivus, ut sit vera ablutio. Ac proinde si aliter fieret per solam levem asperisionem digito factam, ut aliqui solent facere, sic baptizatus, saltem sub conditione esset rebaptizandus, quia dubium esset de validitate istius Sacramenti.

Ad 1. fundamentum Vasquez, ex dictis patet quòd malè pro se adducat decretum Innocentii Papæ qui de hoc nihil habet.

Ad 2. verò etiam patet quod licet explicitè non sit determinata quantitas aquæ requisita, implicitè tamen & virtualiter, hoc est determinatum per hoc quod requiratur ablutio prout ipsum nomen sonat. Et in S. Scriptura vocatur *Lavacrum*.

Ad 3. Quòd Tertullianus debeat intelligi de illa tinctione quæ est ablutio, non autem de illa tinctione quæ dicit solum contactum mandidum: omnis autem ablutio est tinctio, non tamen omnis tinctio est ablutio.

Duo alia supersuat argumenta, quorum primum est: Si sola tinctio unius guttæ non sufficeret ad validum Baptismum, impossibile fuisset id quod habetur Act. 2. v. 41. quòd Apostoli baptizaverint simul circiter tria millia; & Act. 4. v. 4. quòd crediderint

virorum

virorum quinque millia, qui indubiè statim baptizabantur, quod aliter fieri non poterat nisi per aspersionem, ita ut ad aliquos fortè vix una gutta potuerit pertingere. Ad hoc argumentum optimè satisfacit Soto in 4. dist. 3. quæst. unic. ad articulum 7. sub finem: videlicet quod nullatenus sit credendum illos noviter conversos, ita temerè & in confuso fuisse aquâ baptismali resperfos; alioquin multos non attigisset, nisi fortè tantum super vestes. Censendum ergo est, quòd transibant coram singulos ministros, qui indubiè plures erant, ita ut tres vel quatuor simul aspergerent, aut ipsis aquam infunderent, quod congruè satis fieri poterat.

2. Arg. est: Quia unica sola gutta aquæ benedictæ aspersa super frontem aut faciem sufficit ad effectum, propter quem sumitur: ergo similiter unica gutta aquæ aspersa sufficit ad baptismum.

Resp. Magnam esse disparitatem; quia Baptismus causat effectum suum scil. gratiam ex opere operato, Aqua benedicta tantùm ex opere operantis. Præterea quia sumptio aquæ benedictæ non vocatur ablutio, sicut baptismus qui inde nomen sumpsit.